

51
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡ/
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΓ.

Αριθ. Έρωτ. *Περσ. II, 11/1970*

A!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Παραβλήθηκε / Αρ. 11/1970
1-10 Φεβρουαρίου 1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομόπολις) Αγ. Γεωργίου.
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας Καρδίτσας
Νομοῦ Καρδίτσας.....

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Χω. Τζι-
νας Χαλαπᾶνας ἐπάγγελμα Διδάσκων.
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Ἀδ. Τρικάλων 40. Καρδίτσα
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. πέντε ἐτὴ...

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :

α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Μ. Χωνίου... Χρ. Γε. Ζοῦ..
κοῦ. Α. Α. Γε. Ζοῦ.....

ἡλικία... 77..... γραμματικαὶ γνώσεις Θ. Θεματικῶν.

Σχολ. εἰδ.... τόπος καταγωγῆς Αγ. Γεωργίου

Κ. Γρηγοράκος. Κωνσταντῖνος... Ζοῦ...

Μ. Χωνίου... 75... τόπος καταγωγῆς Αγ. Γεωργίου.

Γραμματικαὶ γνώσεις Δ. Θεματικῶν

Α'. Α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προσωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Ἡ καλλιερχία μου ἐπὶ τὰς ἡτοιμασμένας δώο,
ἢ μὲν μία ἐκαλλιερχίτο μὲν τὸν βρώμην, κριθὴν μὲν ἄλλα λόγια μὲν πρῶτα
προϊόντα κρεῖν ἄλλα μὲν ὄχι μα. ἀραβασίτην, ὀψάριον, ρεβύδια, φακί, καὶ
καπνόν. Τὰ ποιμνία βοσκόν εἰς τὴν κοινότητα ἐκτεταται.
Ὑπῆρχον αὐταὶ χωρίσται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικά διαστή-
ματα ; Αὐταὶ ἐντελῶς ὁκοκτο. κατὰ τὰ ἐτὴ.....

2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ. Τὰ παλὰ ἀγροκτῆματα
τὰ ὅποια εἶχε καθεστὸς κοινότητος, διὰ τὸ χωρίον εἶναι ἡμιορεινόν προέρχοντο
ἐξ ἀγορᾶς ἢ τὰ κατὰ τὴν ἀγορᾶν εἶχον, ἐπὶ τὸ πᾶν εἶναι τὸ πορνεϊστῆσιν.
Μισοί, ἐπὶ τὸ χωρίον δὲν εἶχον πρᾶγια.

3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν τοῦ συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; Ο πατήρ μου διατηροῦσιν τὴν περιουσίαν καὶ μετὰ τὸν γάμον
τῶν παιδῶν ἐν κοινῇ διενέμετο αὐτὴ μετὰ τὸν θάνατόν μου πατρός.

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μὲν*

τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *Ναί*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ ἐργάζονται εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Δὲν ἀπάρκουν*

ὡς πρὸς κοινότητα ἁγίου Γεωργίου κτήματα μοναστηριακά. ἀντὶ γαιοκτημόνων

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) ... *Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;*

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) ... *Ναί*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζαι ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγῆτον ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

Ναί

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ... *Ναί*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; *Οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητος ἀσχολοῦντο μὲν τὴν γεωργίαν, ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ ἴδια τὰ γεωργικὰ ἔργα εἰς ἐπὶ ἀνέυρεσιν ἐργασίας εἰς τα χαρὰ τῆς καρδίας Μακρονήσιον*

κοσκινᾶ, Ματαράγκα - Ἁγίου Θεοδώρου.

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται

ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρα-

ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *Ἐκεῖ ἀρχίζοντο ἐργάζεσθαι*

ἐκὸς τὸν πόρον λειμῶνός, ἐπεριγόν ἢ κατεκτείναντο πλύνοντες διατὴν

ἀνέχεσθαι τὸ σκεῖν καὶ τὸ τετρίον

- δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλαμῖς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Τὰ χωράφια τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐλιπαίνοντο μετὰ ζωϊκὴν κόπρον τῶν βοῶν καὶ τῶν αἰγοπροβάτων ἢ μετὰ τὴν καυσίν τῶν καλαμῖδων μετὰ τὸν θερισμόν. Μερικοὶ ἐάν κατατὸν μῆνα Αὐγούστιον ἔβρεξε ὕδρων τὸν ἄγρον, ὃ ὅποιοι προωρίττο διὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ σίτου.

- 2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Ἡ χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων ἤρχει το 1945 καὶ ἐγίνετο ἀπὸ το 1950 καὶ ἐν τούτῳ.

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἤρχει ἐν ἀκρίβει χρησιμοποιεῖται ἀπὸ το 1950. Τὸ κρατοὶ μετὰ τὸν ἐπαναγερμόν ἐκπολέμου διόρισαν καὶ καθιέρωσαν καὶ ἐν ἄλλοις ἐκπολέμοις. Γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας ἀρροτῶν καὶ σπέρνουν.

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον αὐτοῦ ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ;

καὶ μόνο 62 φου...

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

α) χειρὰ α. β) ὀξὺ α. γ) Μ. ἀέν. α 10.

β) ὕψ. ἐμ. τ. α. δ) ὕψ. ἐμ. τ. α. ε) ὕψ. ἐμ. τ. α. ς) ὕψ. ἐμ. τ. α. ζ) ὕψ. ἐμ. τ. α.

δ) γὰν τ. ο. σ. π. ς) σταβ. α. ρ. θ) σταυρ. ο.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) Ἀπὸ το 1955.

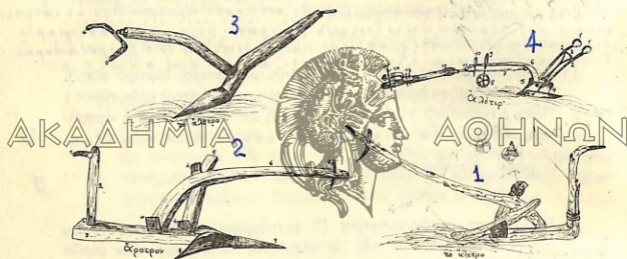
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ .. Δ. ἐν. ὕψ. ἐμ. τ. α. π. α.

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *Θ. ἐ. ὑ. π. ἀρχι.*

5) Μηχανή ἀλώνισμοῦ

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Τ. ὁ. παλαιὰν ξύλινον ἄροτρον κατεσκεύαζε ὁ Γεώργιος Χριστοῦκος καὶ Γραββαῖος Αναστασίου.*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ὑχογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>Χειρολάβρα</i>6. <i>Ζταβάρι</i>11.
2. <i>Κοντόνρι</i>7. <i>Κρίκος</i>12.
3. <i>Παράβολον</i>8. <i>Πιέρρα</i>13.
4. <i>Ὀρνίθα</i>9. <i>Μύτη</i>14.
5. <i>Σπάθην</i>10.15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) **Τὸ ὑνί.** Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

..Τὸ ξύλινον ἄρστρον δὲν ὑψίσταται ἐν μέρσι...

Εὐ. τοῦ Πατρὸς. ὑπὸ κ. ε. Δ. κ. ρ. ἡ. ε. ε. τοῦ θ. π. ἁ. ρ. θ. ...

1. εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ὁ πᾶς παρὼν ἐρωτήματα ἔσται.

- 5) Ποιον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; *Ὁρα ἐκ τῆς φωτογραφίας*

Nov 3

6) Ήτο (ή είναι) κατασκευασμένη εκ ξύλου ή σιδήρου. **Δικαιώται**

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

Τὰ ἐν ἡμῶν ἀκαθάρτου ὁ μὲν αἰσῶς. τὸ δὲ κατὰ πῆ-
λα -

- 8) α) Διὰ τὸν ἄρτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵπποι, ἡμίονοι, ὄνοι. Δ.ύ.ο. β.ό.ι. ἢ ἡμίονοι καὶ ὄνοι
 β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; ... Δ.ύ.ο.

- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἦ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
 ..Νοὺ ..Ζυγὰι ..Διὰ τὸν ρότον καὶ χαρμυτὶ ..Διὰ
 τὸν ἥμερον

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λογυρία, λοῦρα, ζεύγες, πιζέυ-
λια κλπ.). . . ἔν. π. γ. φωτογραφία . . . ὁ παρχειο . . .

ἐκ τῆς αἰ. 17. ἔχει μὲν τὸ ἄνω μέρος καὶ τὴν
 ἀρχὴν τοῦ ὅρου.

- 10) Σχεδιάσατε ιδιαίτέρως την μορφή των ζευλών του ζυγού εις τον τόπον σας. . . Η . εν . χρ η δ ε ι . Ζ ε υ λ ω ν . Ε ι ς τ ο ν . τό π ο ν .
ε ί ν α ι . ο . εν . τ η . γ ω ν ι α . ρ α φ ή α . . . G

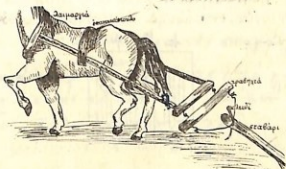
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρῖκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργανωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Λογρ. δερματός βοός. η. Αγελαδός.*

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *Τὸ ὄργωμα ἐκτελεῖται ἀνεκαὶ τὸν ἀπὸ ἑνὸς ζῴου.*
Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την όποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

Βλ. επ. εν τη φωτογραφία Νο 5.

9

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετὴς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνηθεῖα εἰς τὸν τόπον σας εἰς τὴν ἀγορὰν εἰσὶν ἄνθρωποι ὁρῶντες ὁ ἄνδρας

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερώς, πώς γίνεται το ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ εὐλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). *ἑξ. π. οὐ. βο. οὐ. ἑξ. π. ο. ο. γ.*
γ. η. γ. ἑξ. π. ο. ο. κέντρον τοῦ ζεύγους ἐβλήθητο ἀκριβείας.
καὶ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ μέρους ἐπροσεκολλήθητο ἡ ἀκτίς τοῦ ἄροτρον.

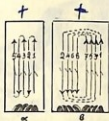
2) Πώς γίνεται το ζεύξιμον εις τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....
κατὰ τὸν ⁸_ο νόμον τῶν ἀνω τροχῶν.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανο· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
 Μ.ε. π. ρ. ι. α.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Εἰς τὸ χωρίον μας γίνονται καὶ οἱ δ.ν.ο. τρόποι τοῦ ὄργωματος. δι.έ.γ.ι. ἔ.ν.α. ἡμιορ. εἰ.ν. ἄ.ν.

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σισσιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ; ἢ ἀπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ γίνεται εὐμήκη καὶ ἡμέρον ἢ σποριές. ἀνταμετώπιον πρό ὀλίγων ἐτῶν καταργηθῇ ; ὁ καθὲς ἀγρότης σπέρνει τὸ ἀγρόν τινος δι' αὐτοῦ.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακιάν ;

ἢ σποριά τῶ χωραγίου χωρίζεται με αὐλακίαν -

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ ἀροτρον ;

ἢ ἀροτρον. ὑπάρκουν εἰς τὸ χωρίον καὶ μερικαὶ ἀκόμη χωραφίαι ταῖς ἀροτρεῖται με σκαπάνην. Ἐπίσης γίνεται καὶ εἰς τὰς σκαπάνης καὶ ἡ μερικὸν ἀγρόν, πλὴν ὅτι εἰς τὴν πλῆθος ἐν τῷ χωρίῳ καὶ ἐν τῷ ἀγρῷ.

Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. ὁ τρόπος ἀροτριάσεως ὁ αὐτοῦ εἶναι καὶ ἡμέρον ἐν χρήσει εἶναι ἡ διάνοιξις αὐλάκων με τὸ ὑνί βαθιά

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *Ἡ βάρδια ἀροῦν γίνεται ὅταν προέκηται νὰ ἀγροῦν δι' ἀμνηστιακά*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργιά, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Διὰ τὴν σπορὰν τῶν δημητριακῶν γίνεται κατὰ τὸν μῆνα. Ἀρχὰς τοῦ γυρίσματος τοῦ ἀγροῦ. Ἐπειτα γίνεται τὸ διβόλισμα καὶ ἔπειτα ῥίπνεται ὁ σπόρος. Τέλος βάρνιγεται*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν καὶ ὀρχήνων κατὰ τὸν μῆνα φεβρουάριον καὶ πρὶν τὸ τέλος Μαρτίου καὶ ἀρχὰς Ἀπριλίου βάρνιγεται καὶ ῥίπνεται

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτιὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρο-
νάπανσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἡ ἐλλείξις χωραγίας δὲν ἐπέρχεται νὰ ἀγρῶν ἐπὶ ἔτη ἀγρὸν ἢ ἀνάπανσιν. Μὲν τὴν χρῆσιν τῶν λιπαρῶν παρὰ τὴν ἀναλογία καὶ τὰς καυρικές ὁδοὺς

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν, εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν;... *Δύο ἢ τρία... τὸν μῆνα. Ἀρχὰς τοῦ καυρικοῦ καὶ Νοεμβρίου διὰ τὸν σίτον. Φεβρουάριον καὶ Ἀπρίλιον διὰ τὸν κριθόν.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν.

π.χ. τὸ *δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ, ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *Τὰ ἐργαλεῖα καὶ ὅποια χρῆσιμοι οὐγται διὰ τὴν σπορὰν εἶναι 1) τὸ ἀλέτρι, ὁ γυρός, ὁ γυλῆς, τὰ τοουφάκια, καὶ τὸ καρφάρι*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; ..*Τά. ἀλ. ἔτρι.....*

καθαρίζεται μετ' τὴν βουκέντραν.....

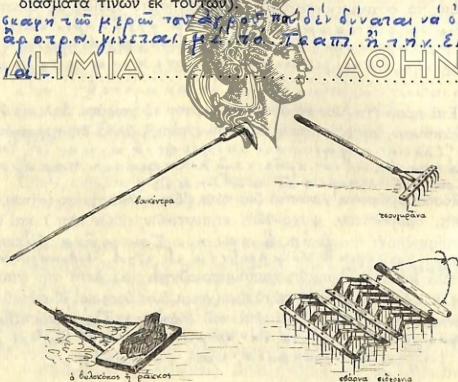
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα): *Μετὰ τὸ ὄργωμα τοῦ χωραφιοῦ γίνεται διβόλισμα. ὅταν πρόκειται νὰ εὐερῇ...*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

Ἡ σκαφή τοῦ μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν δύναται νὰ ὀργωθῇ μετ' ὀργωτῆρα γίνεται μετ' τὸ τσαπὶ ἢ τὴν ἐκτετα-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Εργαλεία διὰ τὸ σκάλισμα τοῦ ἀχροῦ.
 ἔνα... ἢ... Σκεπαρτιά καὶ ἢ... Τσαππα...
 Ὀρα. φωτογραφία № 4. Ἰριδ.: 8 καὶ № 5.
 ἀντιβιοίχων.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐκτελοῦν

Τὰ πρόσωπα τὰ ἀποτὰ βοηθῶν τοῦ ζευγολάτην
 ἔνα... ἢ... γυναικα καὶ τὰ παιδιὰ.....

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

Τὰ χωράφια τὰ ὀσπρία καλλιεργήσαντες
 ὀσπρία καὶ κατὰ προτίμησιν φασαχία ἐκαλλιεργήσαντες
 καὶ τὰ ἀποτὰ ποτίζοντες.....

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

διὰ τὸ ρόβη καλλιεργήσαντες
 τὰ ἐλαφρά χωράφια διὰ τὸ ἐριγύλλι καλλιεργήσαντες
 τὰ ἐννύδρια τοιαῦτα ὅμοιος δὲν ὑπάρχοντες
 τὸ χωρὶς.....

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν ὀσπέρωντο ἢ ἐφύτευοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

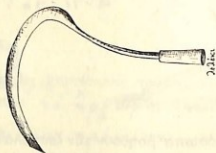
Τὰ γεωμηλῶν ἐφύετο οὕτως
 αὐτὰ καὶ.....

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) Τό. ἔργαλειον...
μέ το. ὀπλόν. ἐπιτίθεται. τὰ. Δημητριακὰ. Εὐκατό.
Δι.ρ.π.ά.ν.ε......

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἔργαλεια ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

Τό. ἐν. χ.ρ. ἔχει. δρεπάνι. μέχρι. καί. σήμερον. βλέπε.
ἐν. τῇ. φωτογραφίᾳ. Ν. 1. Ἀριθ. 1......

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΟΗΝΩΝ

2) Μὲ δρεπάνα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἔργαλεια (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Τὰ χόρτα. ν. κόπτεται. μετὰ. τὴν. κόσσεα. ἢ. κοβίδα.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἔργαλειου ἤτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

Η. λεπίς. τοῦ. δρεπανι. οὗ. εἶναι. ὀδοντωτή

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Ὁ. ἐν. χ.ρ. ἔχει. ἄφην. ἐν. ο. μα. σί. α. ν. ἐν. τὰ. τὸ. π. α. γ. α. ι.

Ο. Ὁρα. ἐν. τῇ. φωτογραφίᾳ. Ν. 1. Ἀριθ. 1......

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Τὰ δρεπάνια ἐπὶ ῥόβῃ διένοντα ἀπὸ τῆς ἀγαρᾶν τῆς καρδίας αὐτοῦ*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ὁ θερισμὸς τοῦ εἶναι γίνεσθαι ἀκόμη καὶ ἐμμερὸν μὲ τὰ δρεπάνια, τῶν ὀσπρίων δὲ ἐκρίθῃ ὡς εἶναι ἡ κόπῃ τῶν εἰρωνῶν*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Τὸ ὕψος ποῦ θερίζεται ὁ σῖτος ἐφαρτάται ἀπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν τοῦ ἀγροῦ. Ἐάν ὁ ἰδιοκτήτης ἐλθεὶ ἀχνυρὰ πρὸς κόπῃ καμνῶν*

2) Οἱ σταχῆες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χεράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Οἱ σταχῆες ποῦ μένουσιν εἰς τὸ χεράφι μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν λέγονται κοντόσταχες*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *Οἱ αὐτοὶ θεριστὰὶ ταποθετοῦν τὰ χεριὰ ἢ τὰ χερόβολα ὅπως λείπονται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Τοῦτα ἐφαρτάται ἀπὸ τὴν παραγωγὴν τοῦ χεραφίου. Ἐάν ὁ σῖτος εἶναι βαρὺς καὶ ὀγκώδης ὁ σῖτος τοποθετεῖται διὰ τῶν τρεῶν μαζί. Ἐάν εἶναι ἀραιὸς αὐτοὶ τοποθετοῦνται ἀπὸ μίαν κατεύθυνσιν καὶ εἰς τὸ σταχὺν εὐρίσκειται πρὸς τὰ ἀριστερά*

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές. *Αἱ τοποθετούμεναι χεῖρ. ἢ. χεῖράφοι.*
ὀνομάζονται καὶ ἀγκαλιές.

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ προϊόν ; *Ἡ κόμη καὶ σήμερον ἐπὶ τὸ χωρίον θύριτον τὸ ατομάειον*
ἐκ τῆς οἰκίας ἐκείνης ἀπὸ τῆς ἀγροῦ καὶ τῆς ἀγροῦ καὶ τῆς ἀγροῦ καὶ τῆς ἀγροῦ
θερισταί. ἔν. ἤρχοντο ἐπὶ τὸ χωρίον. ἔν. ἔν. ἔν. ἔν.
ἡμιορεινόν καὶ τὸ χωρίον.

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκόπην (ξεκοπήν). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρήμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

Οἱ πιπιεραμένοι μετὰ τὴν δειλίαν καὶ τὴν ἀσθενεῖαν ἐπὶ τὴν
ἐκείνην τὴν χεῖρα τὴν. Εἰς τὴν μέσσην καὶ ἐπὶ τὴν
καλλίαν ὑγαντὴν τὴν. Αἱ νύκτες ἐπὶ τὴν
ἀριστερᾶν χεῖρα πανὶ διὰ νὰ μὴ τὰς κοπῶσι
καλαμίς) -

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

προτιμοῦν ἀκόμη καὶ σήμερα νὰ ἀρχίσουν τὸν
θερισμόν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐβδομάδος

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμόν, σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ^{κατὰ τὸν θερισμόν τραγουδοῦν ἀκόμη καὶ σήμερον διάφορα τραγούδια}

ἐνθυμημένοι εἶναι τὸ παλαιόν. Μικρὴ βορχαίρα δὲ ριγίει ἕνα κοτόκορδάρι, φικιάνι, κερὶ δὲν πρᾶβατα, διμάτια δὲν κερὶ σρια-κί, ἔναι βοσκὸς ἐπεράβε, καὶ τὴν συνεχροταί. Βορχαίραμι, τί εἶσαι, ἀναλλαγή καὶ ἰσχυρὴ τὸν ἀνδρακὸν ἐχμ ἀρρωστον χρόν, καὶ πέντε κῆρι. Ζητοῖται ἀπὸ καχὸ γυρί, καὶ ἀγριοφίδι χαλα. Θίλιν, ἀνέβω ἐλὶ τὸ βονό νὰ κατεβῶ ἰσχυρὸν, καμπόν, νὰ γκιόσω, στρουγκάπο, λαχό, νὰ ἀρμέσω, τὸ ἀγριοχέδι, νὰ δῶσω, τὰ τέρρακι, κόν, νὰ χι, τὴ Παλὰ, τὴ καὶ ρί,

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

Ἐθιμὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαίδευσης, ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. Τὸ ἐθιμὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαίδευσης, ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. Τὸ ἐθιμὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαίδευσης, ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύν.

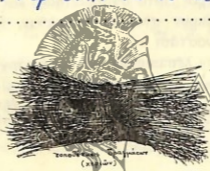
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ δέσιμον τῶν θερισμένων σταχύν γίνεται μετὰ τὸν θερισμόν, ὁλοκλήρην, τοῦ ἀγρ. στ. ἢ τμήματος αὐτοῦ.

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεματίασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματίων μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν,.....

Τὸ δέξιμον γίνεται ὡς ἔπ. Τα δεματικά ὅπως λέγονται εἶναι δυνατόν νὰ γένωνται ἀπὸ βροῦρρον ἢ ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν δ.τ.σ.ν. Ἀπὸ τὴν προηγουμένην ἡμερᾶν ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας πηγαίνει μετὰ τῶν οἰκ. μέλων πρὸς τὸν βούρρα καὶ ἐκὸς πτερυγίσται καὶ τὰ πτερὰ τῆς ἐποκίμης εἰς τὸν ἀγρὸν. Ἐὰν δὲν ὑπάρξῃ βούρρα κοίτις ἐδίδαντο δέρι-στ. ἐπὶ τὸν ἀγρὸν ὅπως περιβαλὲν ὡς τὸ δέξιμον. Ὑπάρχουσιν ἐτοιμάζει τὰ ἀπὸ οἰκ. δεματικά, ἐπειδὴ οἱ τοῦ ἴσου ὅχι οὐκ ἔχουσιν καὶ τὰ γέγεικα τῶ ἀπὸ τῆς χειρὸς διὰ νὰ μὴ ξηραθῶν καὶ ἀραιοθῶν. Ὁλοῦνται διὰ τὴν μετὰ μέρους τῶ ἀγροῦ οἱ οἱ δέρι-στ. παίρνουν τὴν χειρὸς καὶ τὸ κάμνο δεματικά καὶ ὁ ἰδιὸς δέρι-στ. τὰ δένει.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεματία μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεματία συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο;.....

Τὰ δεματία μετὰ τὸ δέξιμον τοποθετοῦνται ἀνά τρία εἰς τρίαρῆ, ὅπως λέγονται ἀπὸ τὸ δέξι. Αὗται εἶναι ἀναρροῖ μετὰ τὴν ἀπόδοσιν τῶν χωρῶν μετὰ οἰκ. ἡμερᾶς τῆς τρίαρῆς. τ.τ. καὶ μ.σ.σ.ν. Συμμενέι

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ ἔτος

1890.

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Τὸ φύτευμα γίνεται περὶ τὰ τέλη Σεβτεμβρίου
ἢ ἀρχὰς Μαρτίου.....

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. Ἡ ἐξαγωγή γίνεται μετὰ τὴν

Τ. Σεπ. ἢ τὴν Οκτωβρίου.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζεται παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκαν). Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Ἡ διατροφή τῶν ζώων τὸν χειμῶνα παλαιότερον ἐγένετο
μὲ σανόν καὶ τριφύλλι καὶ βίκαν. Διὰ τὰ μίτρα
τῶν ἐπὶ τῆς ξήρανσις. Ἐξήρανται μετὰ τὴν Οκτωβρίου
(Ἄχυρον). Τριφύλλι καὶ βίκαν πρὶν ὀλίγα ὑπῆρχον.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). Ὁ σανὸς ἐκείνη τὰ β. Δεκαπενθήμερον
τοῦ Μαΐου μετὰ τὴν κόσσαν.
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Τα ἔρχονται τὰ ἀπὸ α. κρησιμαπαίνον
 εἶναι διὰ α. λ. ε. , Α. π. α. δόξης,

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Τὰ δεμάτια μετὰ τῶν μετεφέρων εἰς...
 τὰ Ἀλώνια

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τίνες τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

Ο χώρος πῶς τοποθετοῦνται τὰ δεμάτια
 λέγεται Ἀλώνια. Ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν
 γίνεται μέχρι ὕψους δύο μέτρων οἱ δεμάτια εἰς τὸν σωρόν
 κυλινδρὸν καὶ ἀπὸ ἐνὶ καὶ ἀνω γίνεται πύραυλος.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι; ...

ὑπῆρχον Ἀλώνια

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ...

Τὰ Ἀλώνια κατασκευάζονται
 ἐντὸς τοῦ χωρίου καὶ μερὲς πᾶν τὰ ἔπαρνε
 ὁ ἀέρας.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ; ἔαν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .. *Τὸ ἀλώνι ἐκρηνοίμοπολεῖτο ἀπὸ δύο ἕως τρεῖς οἰκογενείας.*

Ἡ χρῆσις ἐκρηνοίμοπολεῖτο ἀπὸ τὴν σειρὰν ἐκρηνοίμοπολεῖτο, ἢ παραμυθία τὴν ἐποχὴν ἐκρηνοίμοπολεῖτο μετὰ μὲν ἢ -

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .. *Τὸ ἀλώνισμα ἀρχεῖ ἀρχαῖς τὸν λῆγει ἐκρηνοίμοπολεῖτο μετὰ μὲν ἢ -*

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνα (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνα (με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχέδιασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Ὁ χωματάλωνα μετὰ δάπεδον ἐκ χώματος. Ἡ πετράλωνα μετὰ δάπεδον ἐκ πλάκων.

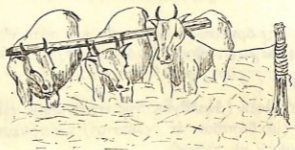
- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνα : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρου τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων). .. *Τὸ ἀλώνι ἐκρηνοίμοπολεῖτο ἀρχαῖς τὸν λῆγει ἐκρηνοίμοπολεῖτο μετὰ μὲν ἢ -*

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .. *Ἡ προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνισμοῦ ἀρχεῖ ἀρχαῖς τὸν λῆγει ἐκρηνοίμοπολεῖτο μετὰ μὲν ἢ -*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλώ-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Ἡ τοποθετ. τ. η. δ. ι. ι. π. α. ὁφθαλμοὶ. ἔχ. κ. π. α. ε. ὁφθαλμοὶ.
 κ. ὁφθαλμοὶ μὲ τὰ σταχύα πρὸς τὸ κέντρον τῆς κ. ὁφθαλμοῦ.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ῖσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

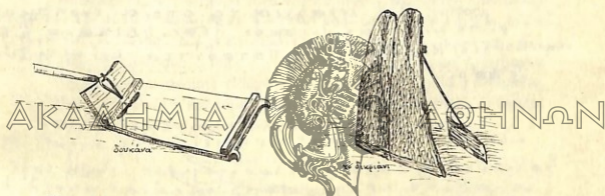
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
 νιου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
 στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ σταχύα.....

Ὅταν ὁ ἀλώνισμος ἐγίνετο διὰ τῆς καταπατήσεως ὑπὸ τῶν ζῶων
 ἐκείνων ἵππων, ἐτοποθετο μὲ τὸ κέντρον τοῦ ἀλώνιου ὁ στῦλος. Ἐξέ-
 τρεῖς ἢ τέσσαρες ἵπποι μετὰ τὴν καὶ ἐν σὺν ἐξήγαγον τὸν στῦλον.
 Τὰ ζῶα ἐφίρην γύρω εἰς τὸ ἀλώνι καὶ ἡ τριχὴ ἐμαγνέτο. Ὅταν
 ἐμαγνέτο ὁ λ. κ. λ. φ. οὐ. ἐγύρθη τὰ ζῶα ἀπὸ τοῦ ἀλώνιου καὶ ἐ. σ. κ. λ. κ.
 τὸ ὁ ἀλώνισμος.

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλώνισμου. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἷς τινες τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλώνιου. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Ζ.υ.γ.δ. .
 δὲν ἐπιδείκνυται διὰ κατὰ πτερυγίαν εὐθείας
 ἁλ. ω. ν. ι. β. με. ο. ν.

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δοκάνη, δικριάνη,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὅσπρια (κουκκία,
 ρεβίθια κ.ά.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; . . . Σημειώσατε ἀλωνισμόν

ἢ τοῦ διὰ τῶν χρησιμοποιήσεως χονδρῶν ἐπιμήκων σανίδων
 καταλλήλως προσηρμοσμένων. Δοκάνη ἢ Δοκάνη . . . ἢ τοῦ
 ἰσχυροῦ τῆς ἐπιφανείας ἢ τοῦ ὠπλισμένου διὰ εἰδηρῶν ἐλασμάτων.
 ἢ ἐξ ἑνὸς τεμαχίου δύο ζυγνύοντες ἀπὸ ἡ βόει· ἢ ὀν. οἱ.
 Τὴν Δοκάνη ἐπρομηθεύοντο ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς τῆς Κωνσταντινουπόλεως.
 ἢ ἡμῶν δὲν μετὰ τὴν χρῆσιν τῆς Δοκάνης . . .

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;.....

Ο Ἀλωνισμός ἀρχίζει τὴν 4 π.μ. ὥραν καὶ διακοπάζεται τὴν 12 π.μ ὥραν καὶ ἐπαναρχεῖται τὴν 4 μ.μ. μέχρι τὴν 9 μ.μ. ὥραν.

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Τὰ ἐργαλεῖα τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦντο εἰς τὸν ἀλωνισμόν ἦσαν: 1) Διχάλα 2) Δουκράνι 3) Καρποχόρι 4) Παπαδίτσα καὶ 4) τὸ ξύλινον γυνάρι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΘΗΝΩΝ

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ; . . .

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ αἱ κακαμίαι αἰσθάνονται ἐπ' αὐτὰ καὶ ἐπὶ τὰ δουκράνι ἐν ῥίγῃ τῶν στρώματι τῶν ἀλωνιστῶν. Τοῦτο ἐγένετο μέχρι πάλαι. Τὰς περὶ τὰς ἐργασίας ἐργάζετο μὲ τὸ καρποχόρι.

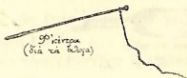
14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Διὰ τὴν βόσκιν ἐγένετο σφαιρική κέντρι ἢ φ' κέντρα ἢ ἀφ' ἀλλῶν καὶ διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Μασίγιον (καρμαντιόλι κλπ) ἢ φ' κέντρα ἦτο περίσπιν 2,20 μέτρα.

15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης

κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. *Ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος λέγεται στρώσις. Μὲ τὴν ἵππον ἤλωνιζοντο ἐν ἡμέρᾳ μία στρώσις. Μὲ τὸν βρόντῃ στρώσις. διὰ τὸ καὶ σὲν. διὰ τὸ καὶ ἐρ. σὲν. Μ. ἐ. τ. ο. καὶ ὄνον. διὰ τὸ καὶ σὲν ἵππῳ ἡμέρας.*

90' μέτρα
(διὰ τὰ ὄνια)

16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

Ὅταν ἐτιγίωσιν οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, πρὶν τοῦ ἔσθῃν, λέγονται μάλαμα. ὅταν ἐτιγίωσιν οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, πρὶν τοῦ ἔσθῃν, λέγονται μάλαμα.

17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσιν: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες,

δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βάδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνιστὴν.

Ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ ζῶον ἢ ὑπῆρχον εἶχον βάδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνιστὴν. Ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ ζῶον ἢ ὑπῆρχον εἶχον βάδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνιστὴν. Ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ ζῶον ἢ ὑπῆρχον εἶχον βάδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνιστὴν.

18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν; π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Μερικαὶ πτωχαὶ οἰκογένειαι δὲν ἔχον οἶτον δι' ἐν ἔτος. Αὗται προῖον ἐργασίας τῶν ἀλωνιστῶν ἐν τῇ ἐξοχῇ τοῦ κόπανου τὸν μέγιστον μετὰ τὸ ζῶον ἢ τὰ ἀλογα καὶ τὸν κόπανον. Αὗται προῖον ἐργασίας τῶν ἀλωνιστῶν ἐν τῇ ἐξοχῇ τοῦ κόπανου τὸν μέγιστον μετὰ τὸ ζῶον ἢ τὰ ἀλογα καὶ τὸν κόπανον.

19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο; ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο; πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του;

Ὁ κόπανος δὲν ἔχει ἄλλην ὀνομασίαν. κατασκευάζεται ἐκ ξύλου πλατάνου. τὸ μῆκος του ἔστω 1.50 μ. ἡ πᾶχος 1.50 μ.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

..Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχυῶν ἐγένετο εἰς τὴν αὐλήν.
Ἡ χρῆσις τοῦ κοπάνου γίνεται εἰς τὰ ρεβιθία, φακές, φακές καὶ κνήμες.

κόπανοι στρογγυλοί

ξύλο κατασκευαστὸν διὰ τὸ κοπάνημα
μικρῶν καρπῶν δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; ..ΣΥ.Π.Ο.Τ.Ω. Μ.Ε.Λ.Ω.Ν. Π.Ν.Α.Ι.Κ.Ο.Χ.Ε.Κ.Ε.Ι.Ο.Σ
..Α.Ι. Μ.Ε.Γ.Α.Ι. Π.Ο.Σ.Ο.Τ.Η.Τ.Ι. ΔΗΜΗΤΡΙΑΚ.Ω. Σ.Χ.Η.Μ.Α.Τ.Α.

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Οἱ σταχύνες διὰ τὰ κοπάνισμα ἐτοποδίζονται. ἀπὸ τῆς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ αὐτὰ πάλιν ἐπὶ τὸν ἀέρα φέρωνται καὶ πάλιν ἐπὶ τὸν κωπῆν φέρονται καὶ πάλιν.....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια καὶ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτομασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... Οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες...

ὅταν ἐπὶ τῶν ἀλωνισμένων στάχυων ἐκτελεσθῇ τὸ λίχνισμα, αὐτὰ καὶ πάλιν ἐπὶ τὸν ἀέρα φέρωνται καὶ πάλιν ἐπὶ τὸν κωπῆν φέρονται καὶ πάλιν.....

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

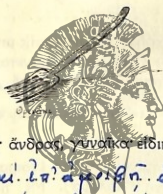
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

..Σχῆμα ἐπίμνησις. Δέν. ἔτο. παυ. εἰ. το. τί ποτε
ἐπὶ τοῦ σωροῦ.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

..Τὸ ἀνέμισμα ἐχίνετο. μέ. τ. ὁ. καρπο-
λόχ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Εἰδικαί. λ. κ. κ. σ. τ. αἰ. ἐπ' ἀμοιβῇ. δέν. ὑ. π. ἡ. ρ. κ. α.
ἔ. λ. κ. κ. τ. ο. ὁ. πα. τ. ἴ. ρ. α. ἢ. μ. η. τ. ἴ. ρ. α. καὶ. τ. ὁ. πα. ἰ. δ. ἰ.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ. (εἷς τινες τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

ἔ. λ. ἔ. λ. ο. τ. ο. ... ἔ. κ. ὑ. β. α. λ. α.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

.....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (άνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα χονδρὰ τεμάχια γίνεται διὰ τὸν
 μ.ε. τ.ό. Δερμόνι.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ άνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθραν, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

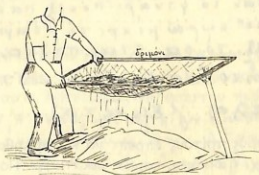
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινον καὶ δερμόνι

κόσκινον ἢ ἀνιλέθριον

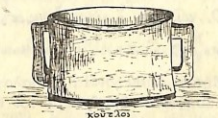
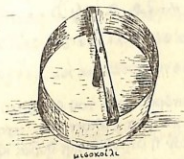

δερμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Η. μέτρηση π.σ. εἰς τ.ν. ἰχ. κ. τ. ο. μ. ε. τ. ο. καὶ β. ε. λ. λ.
Τ. ο. τ. ο. φ. λ. α. κ. ν. ε. λ. ο. χ. ἡ. ρ. α. κ. α. ἰ. κ. ρ. ν. Εἶπε.
δ. ἰ. κ. α. ο. κ. α. δ. ε. δ.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῆσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

Η. ὁ φ. ε. ο. εἰς . . . ο. π. π. α. ε. κα. π. ε. α. λ. α. τ. ο. εἰς
Τ. ο. τ. ο. φ. λ. α. κ. ν. ε. λ. ο. χ. ἡ. ρ. α. κ. α. ἰ. κ. ρ. ν. Εἶπε.
δ. ἰ. κ. α. ο. κ. α. δ. ε. δ.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνθηκὰς) Η. παραγωγή π.σ. εἰς τ.ν. ἀποθήκευσα καὶ τ. α. αἰκίας

καὶ ἐπὶ τ. ο. ἐντὸς ο. κ. ο. ν. γ. ἰ. ν. Αὐτὰ ἦσαν ο. κ. ἡ. ρ. α. τ. ο. εἰς
γ. ἡ. ρ. α. τ. ο. εἰς τ. ο. ἐντὸς ο. κ. ο. ν. γ. ἰ. ν. Αὐτὰ ἦσαν ο. κ. ἡ. ρ. α. τ. ο. εἰς
ὕψος εἰδικῶς ἀπὸ β. ἰ. ρ. α. τ. ο. εἰς τ. ο. ἐντὸς ο. κ. ο. ν. γ. ἰ. ν. Αὐτὰ ἦσαν ο. κ. ἡ. ρ. α. τ. ο. εἰς

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρώνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

Ἡ φωτιά αὐτὴ λέγεται... Ἀ. φ. α. ν. ὁ. ς.

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν; παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος; ...

Τὴν φωτιὰν ἀνάπτουν παῖδιά τῆς Ἑφηβικῆς
ἡ. χ. κ. α. λ. κ. α. ἡ. π. α. ἡ. τ. α. ἡ. π. ὁ. ς. α. λ. ε. ἡ. ν.

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

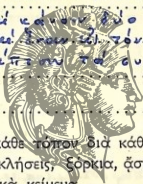
Τὰ κλέπτουν; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος;

Τὰ ξύλα καὶ ἑνκεντρῶνουν τὰ παῖδιά τῆς ἐχολίου...

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Τὰ παῖδιά τοῦ ἐχολίου ἐπὶ δύο ἐνοικίῳ πηγαῖον καὶ
κόκτων κουνάρια καὶ ἐκείνους τοὺς ἀφανούς. ἔναι
εἰς τὸν ἀνω μαχαλάν καὶ ἐκείνους τοὺς κατὰ...
πᾶσι καὶ ἀλλήλοισιν ἐκείνους τὰ ἐνκεντρῶνεται

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, δόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι ντύνται καρναβάλια καὶ χορεύουν
τὸ βράδυ τῆς Τυρινῆς γύρω ἀπὸ τὴν φωτιά.

Παλαιότερον ἔχορευον καὶ οἱ γέροντες.

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Πηδήματα περὶ τὸ πῆχος τῆς διασείσεως...
ἐκείνους... ὁ. χ. α. λ. κ. α. ἡ. π. α. ἡ. τ. α. ἡ. π. ὁ. ς. α. λ. ε. ἡ. ν.
ἐκείνους... τὸν... ὁ. χ. κ. α. λ. κ. α. ἡ. π. α. ἡ. τ. α. ἡ. π. ὁ. ς. α. λ. ε. ἡ. ν.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Δέν. εὐκηνδ. ἰ. ἡ. α. ν. α. κ. δει. σκ. ἰ. π. α. τ. ε. ...

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

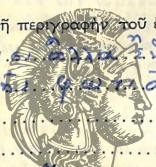
... α. ὕ. τε. π. ο. λ. ο. ὅ. ν. ἰ. δ. ἰ. μ. ο. ν. ἰ. π. ἄ. ρ. χ. ι.
... ἰ. ὁ. ἰ. ... τ. ὁ. ἰ. ... κ. ω. ρ. ἰ. ο. ν. ...

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

Δέν. ἰ. π. ἄ. ρ. χ. ι. ο. ν. ἰ. δ. ἰ. μ. ο. ν. ἰ. π. ἄ. ρ. χ. ι.
... α. ὕ. τε. π. ο. λ. ο. ὅ. ν. ἰ. δ. ἰ. μ. ο. ν. ἰ. π. ἄ. ρ. χ. ι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

Κατωτέρω παρατίθω ἑκαταετηρίδα τοῦ ποίτη ἐν ἑκείνῳ καὶ τὸν περιγόν καὶ ἰδίως καὶ ἀπογενναίναι ὥρας.

Τρέμει ὁ ἥλιος ἐν τὰ βρονά καὶ ὕμνην χιὰ καίνα, τρέμει νά βασιλεύῃ
ἔτσι τρέμει καὶ ἡ χιὰ καίνα μετ' τῶν τῆρ κινετὰ χεῖρα
πέντε ἀρβαντίζε τὴν κρατὸν καὶ ὕμνην χιὰ καίνα
καὶ δέκα τὴν γετάγον. Κι' ἕνα μικρὸ τρυμώποχο καὶ ὕμνην
χιὰ καίνα κρυφὰ τὴν κοβεντιάγει.
Λιὰ καίνα φ' δὲν παρηγῶσαι τῶρ κινετὰ ἀδρα νά παρη
τί γέι αὐτὸν τρυμώποχε ζι γέι καὶ κοβεντιάγει
Κάλλιο νά ἰδῶ τὸ αἷμα μὲν καὶ ὕμνην χιὰ καίνα
σὴ μὴ νά κοκκινίσῃ παρὰ νά ἰδῶ τὰ μάτια μὲν
τῶρ κινετὰ νά τὰ γ' ἰδῶ ἡ σὴ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Κομβεύς ἡγὼρ Γεωργίου Καρβέλου:
 Παι. 9. Χωρὶς ὀφθαλμοὺς καὶ ὀφθαλμοὺς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

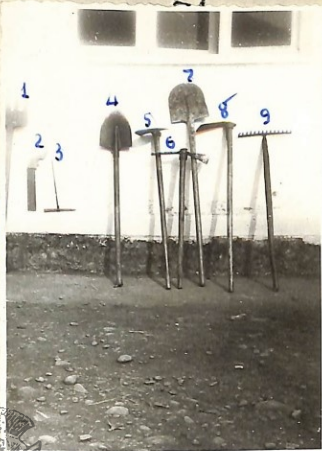
ΑΘΗΝΩΝ

1)

2)

Παι. 1: 1 Σπυρίδης, 2 Νόσια ἡ Νόσια
 Παι. 2: 1 Νικόλαος ἡ Νικόλαος, 2 Γεωργίου, 3 Γεωργίου.

Φωτ. 3. 1 Σιδερένιο άροτρο
2 Σιδερένιο άροτρο
3 Σιδερένιο άροτρο
4 Σιδερένιο άροτρο

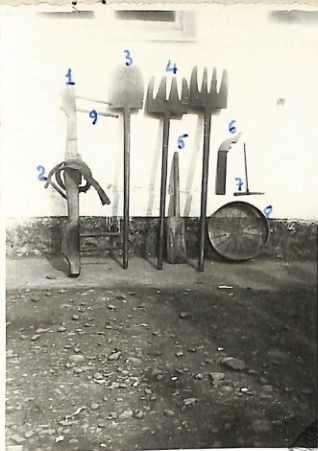
Φωτ. 4. 1) Καρναζόρα
2) Κριόνι,
3) Άριδα
4) Μύλον μακετών
5) Κοίτη
6) Κασκός
7) Πύλον
8) Συναρπυγιά
9) Κοσμήματα

Φωτ. 5. 1) Χονδράνι,
2) Σάβρα σιδερένια,
3) Σάβρα,
4) Κοσμήματα.

-3-

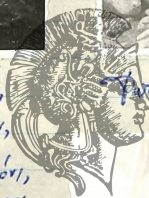
6)

4)

Part 6: 1) Ζυγίο, 2) Αρπί, 3) Σιδερέν Ηρώον, 4) Καρποδοίο, 5) Κότταρος, 6) Κρίον, 7) Απίδα, 8) Κότταρος, 9) Σιδερέν.

Part 7: 1) Σιδερέν Αλκον

Part 8: 1) Ρεππίον, 2) Κονάρι, 3) Ρεππίον.

8)

